

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1
ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOL UNDER THE
PRACHINBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

สุนันท์ มากยอด¹ และณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์^{1*}
Sunan Makyod¹ and Ntapat Worapongpat^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 และ 2) ศึกษาการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2566 กลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยในด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และ (2) พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาส ปราจีนบุรี

Received : 24 เมษายน 2567
Revised: 2 พฤษภาคม 2567
Accepted : 17 พฤษภาคม 2567

¹ ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และสถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก, Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism and Education Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS) and Educational Innovation Institute Association for the Promotion of Alternative Education (EII)

*Corresponding author : dr.thiwat@gmail.com, Ntapat.w@bkkthon.ac.th

ABSTRACT

This research aims to (1) study the level of academic administration of the Expanded Opportunity Schools in Prachinburi Province under the Primary Educational Service Area Office 1 and (2) study and analyze the academic administration of the Expanded Opportunity Schools in Prachinburi Province. Under the jurisdiction of the Primary Educational Service Area Office 1 This research is quantitative research. The population used in this research is school administrators and teachers of expanded opportunity schools in Prachinburi Province under the Primary Educational Service Area Office 1, academic year 2023. The sample group was determined using Taro Yamane's formula to obtain the sample group. A total of 280 people used simple random sampling. The researcher used a questionnaire as a tool to collect data. Statistics used in data analysis include descriptive statistics consisting of percentage, frequency, mean, and standard deviation.

The results of the research found that (1) the academic administration level of the opportunity expansion schools under the Educational Service Area Office Prachinburi Primary Education Area 1 overall has a high average level. When considering each aspect, it was found that teaching and learning in educational institutions Curriculum development of educational institutions In terms of measurement, evaluation and transfer of academic results. Development and promotion of learning resources The average is at a high level. In terms of developing the internal quality assurance system and educational standards The average was at a moderate level and (2) it was found that the curriculum development aspect of educational institutions has the highest average at a high level.

Keywords: Academic Administration, Opportunity Expansion School, Prachinburi Province

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง บุคคลที่ได้รับการศึกษาย่อมที่จะดำรงตนอยู่ในสังคมแห่งยุคสังคมข่าวสารได้เป็นอย่างดี ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการศึกษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง อยู่บ่อยครั้ง จึงส่งผลกระทบต่อบริบทภายในโรงเรียนซึ่งเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำไม่ว่าจะเป็นผลคะแนน NTRT จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่จัดการทางการศึกษาเข้ามาช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดีขึ้น

จากการสำรวจและประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) พบว่า เด็กไทยส่วนใหญ่มีผลการทดสอบต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งรวมถึงผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งวัดด้วยข้อสอบมาตรฐาน ได้ค่าเฉลี่ยระดับประเทศน้อยกว่าร้อยละ 50 เช่นเดียวกับการประเมิน PISA ยังพบว่า เด็กไทยร้อยละ 74 อ่านภาษาไทยไม่ออก ดีความและวิเคราะห์ความหมายไม่ถูกต้อง ซึ่ง

แสดงให้เห็นถึงคุณภาพด้านวิชาการที่ถดถอยลง และองค์ความรู้ที่มีอยู่ในระบบการศึกษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งหมายถึงระบบการถ่ายทอดความรู้ความดีของคุณภาพของระบบสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เป็นต้น

โรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรพบว่าหน่วยงานมีองค์ประกอบที่เอื้อต่อการทำงานด้านการศึกษา การบริหารงานการสื่อสารมากขึ้น ครูและบุคลากรทางการศึกษานักเรียนและประชาชนทั่วไปมีความต้องการพัฒนาความรู้ อีกทั้งหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐเอกชนและชุมชนให้การสนับสนุน แต่อุปสรรคที่สำคัญคือ การบริหารขาดประสิทธิภาพ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อและบำรุงรักษาสื่อวัสดุอุปกรณ์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1, 2566) จากข้อมูล

ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 หลาย แห่งยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากมีข้อจำกัด ในหลาย ๆ ด้าน ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการศึกษาประสิทธิภาพ ในการบริหารงานของสถานศึกษา ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้าน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้าน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้อย่างไร และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหาร ของสถานศึกษาของสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสใน จังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ (อภิวัฒน์ จันทร์สม , 2563)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต1 ในด้าน การบริหาร จัดการงานวิชาการ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารภารกิจต่าง ๆ ของ ฝ่ายวิชาการในโรงเรียนศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 อันจะ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ บริหารงานวิชาการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1
2. เพื่อศึกษาการวิเคราะห์การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทบทวนวรรณกรรม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาท ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรา 39 ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยัง

คณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหาร งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

พรชัย ภาพันธ์ (2557) กล่าวถึง บทบาทของ ผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา มีภารกิจขอบข่ายและ การจัดการศึกษาตามโครงสร้างสายงานที่เปลี่ยนแปลง ใหม่และเป็นบทบาท ที่ผู้บริหารต้องนำไปใช้หรือนำไป ปฏิบัติในภารกิจ 4 ด้าน ดังนี้

1) การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจ งานใน การบริหารงานวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ ประสานความร่วมมือกับครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ จัดภารกิจงานให้ครอบคลุม การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้การวัดผล ประเมินผลการวิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา แหล่งเรียนรู้ และการ พัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2) การบริหารงบประมาณ เป็นภารกิจงานใน การบริหาร งบประมาณ มุ่งเน้นความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และ บริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จัดภารกิจให้ครอบคลุม การเสนอของบประมาณ การจัดสรร งบประมาณ บริหารงานการเงิน บัญชี พัสดุและสินทรัพย์ การ ตรวจสอบติดตามและประเมินผล

3) การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจงานในการ บริหารงานบุคคล มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถ ปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่อง เชิดชู เกียรติความก้าวหน้างานในอาชีพ จัดภารกิจให้ครอบคลุม การวางแผนอัตราากำลัง การบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ตลอดจนวินัยและการ รักษาวินัย และ

4) การบริหารทั่วไป เป็นภารกิจงานในการ บริหารงานทั่วไป เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหาร องค์กรให้บรรลุผลตามมาตรฐาน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ของบุคคล จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ จัดภารกิจงานให้ครอบคลุม งานสำนักงาน การพัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูล สารสนเทศ เครือข่าย การศึกษา งานอาคารสถานที่การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา การจัดระบบ ควบคุมภายใน และประสานงาน ราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

การบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำไปใช้ในแต่สถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาจึงขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะต้องรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผล และประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อ

ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา (Education Administration) เป็นการบริหารจัดการเพื่อให้ ผู้เรียนได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมากที่สุดและการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามได้มีผู้ให้ ความหมายและแนวคิดของ “การบริหารการศึกษา” ไว้หลายทัศนะ พอสรุปได้ดังนี้

Fisk and Russell (2000) ได้สรุปกระบวนการบริหารเป็นวงจร 5 ลักษณะ คือ การตัดสินใจ การจัดโปรแกรม การติดต่อกัน การควบคุม และการประเมินคุณค่า ส่วนขั้นตอน ของกระบวนการบริหารมี 5 ขั้นตอน คือ 1. การวางแผนโครงการ 2. การจัดเค้าโครงการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งต่าง ๆ ไว้ให้แน่นอนและรัดกุม 3. การวินิจฉัยสั่งการและมอบหมายงาน 4. การประสานงาน 5. การควบคุมและติดตามดูแลปฏิบัติงาน

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2545) อธิบายว่า การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรม ประเภทหนึ่ง หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาให้ เด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน ให้มีความสามารถ ทักษะคิด พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดย กระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เกษม วัฒนชัย (2546 : 2) ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นระบบการบริหาร การออกแบบและจัดระบบการศึกษา ทั้งระบบ ความคิดและรวมถึงการนำทรัพยากรเพื่อการศึกษาไปบริหารให้เกิดผลทางการศึกษา โดยมีผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารสถานศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2548) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและ คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการ ควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหาร ดังนี้

การบริหาร คือ การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น ตามความหมายนี้ เป็นการระบุว่า ผู้บริหารไม่ได้เป็นผู้ลงมือทำงานด้วยตนเอง แต่ทำงานโดยสั่งให้คนอื่นทำ ซึ่งการสั่งให้คนอื่นทำตามที่ผู้บริหารต้องการให้สำเร็จได้ต้องอาศัยเทคนิควิธีการในการสั่งการ หลายประการ และเป็นกิจกรรมในการใช้ทรัพยากรขององค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ องค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามความหมายนี้ กิจกรรมในการบริหาร ได้แก่ กิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ซึ่งนักทฤษฎีทางการบริหารหลายท่านได้จำแนกแตกต่างกัน เช่น บางท่านจำแนกไว้ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม บางท่านจำแนกไว้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคคลเข้าทำงาน การชักนำ และการควบคุม ส่วนผู้ที่จำแนกเป็น 7 กิจกรรม ที่รู้จักกันใน ชื่อย่อ POSDCoRB ของ Gulick และ Urwick ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัด องค์การ (Organizing) การจัด บุคลากร (Staffing) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting)

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลร่วมกัน ดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคม เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดคือ ด้านสติปัญญา ทักษะ จิตใจ สังคม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต รวมทั้งเป็นความพยายาม ที่จะดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา ในด้านโรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการ บริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการ นักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการ ฐานข้อมูล ของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่ ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology)

มาใช้ การเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ใน งานด้านต่าง ๆ

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจะต้องเรียนรู้ เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการ บริหาร จัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่าแท้จริง เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาให้ได้อย่างเหมาะสม คุ้มค่าและเพียงพอต่อการ ใช้งานโดยเฉพาะ ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการ ประชาธิปไตยของกระทรวงศึกษาธิการที่ร่วมมือกับภาคเอกชน ในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงศักยภาพทางด้านการ บริหารและ จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ทาง เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งนอกจากจะมีผลต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาในชุมชนแล้วยังจะทำให้ สถานศึกษาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นการบริหารการเปลี่ยนแปลงทาง การศึกษา และการบริหารเทคโนโลยีสำหรับ สถานศึกษาไปพร้อมกัน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ สามารถหยุดยั้งได้ รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับ นโยบายและเป้าหมายที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา ประเด็นสำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลง

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

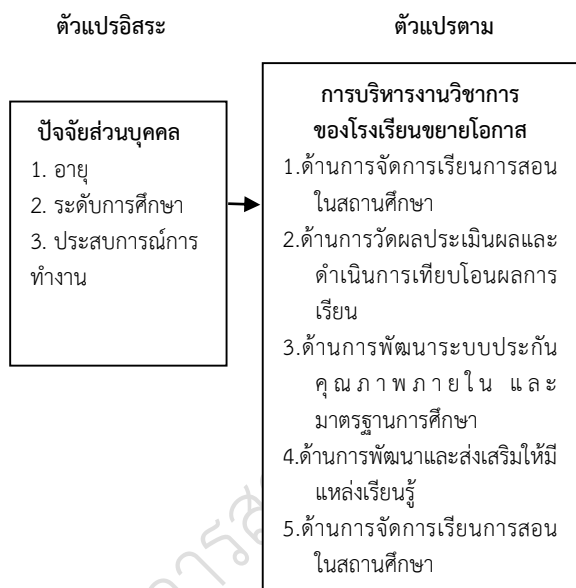
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเกิดขึ้นจากโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับซึ่งเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2550) โดยเริ่มเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2530 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบให้กรมสามัญศึกษาดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่ชนบทยากจน 38 จังหวัด และเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2530 เห็นชอบในหลักการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีการไม่บังคับ ต่อมาเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 ได้เห็นชอบให้โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 38 จังหวัด ออกไปให้ครอบคลุมโรงเรียนที่อยู่ใน

เขตทุรกันดารด้วยและเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 เห็นชอบให้ดำเนินการตามสาระสำคัญของรูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อจากนั้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2532 เห็นชอบให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผลทำให้อัตราการการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50.89 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปัญหา ความต้องการ โดยเฉพาะตลาดแรงงานมีแนวโน้ม ความต้องการแรงงานพื้นฐานที่มีระดับความรู้อย่างต่ำชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 นโยบายของโรงเรียนขยายโอกาส

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการค้นคว้าไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 843 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2566 จากประชากรทั้งหมด ณ ระดับความ

เชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตรในการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คน การสุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2566

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert, 1976)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้คือ

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษา ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบสารสนเทศและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1

2. สร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลศึกษาระบบสารสนเทศและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เขต 1 กำหนดประเด็นไว้เข้าสู่ประเด็นคำถามในรูปมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิคเคิร์ท (Likert) แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item – objective congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ค่า IOC ดังนี้

1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือหลังจากที่ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามขึ้นมา ได้นำแบบสอบถามไปตรวจสอบว่าเมื่อนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรวิจัยแล้ว แบบสอบถามจะสามารถวัดในส่วนของเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการวัดได้มากน้อยเพียงใดโดยในกระบวนการตรวจสอบ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ด้วยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการวัด (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2545) จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ประเมินมากรอกลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและได้ให้คำแนะนำในการปรับแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ไขตามคำแนะนำ จนได้แบบสอบถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหา โดยผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับจุดประสงค์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมของแบบสอบถาม ความเหมาะสมและความชัดเจนของการใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านให้ค่า +1 กับทุกข้อคำถาม มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าที่คำนวณได้จะต้องมากกว่า 0.50 (IOC > 0.50) (ศิริชัย กาญจนवासี, 2545) แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อในแบบสอบถามมีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการวัด มี

ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา มีความเหมาะสม มีความชัดเจนของภาษา และครอบคลุมเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขคำถามตามประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ เช่น การแก้ไขประเด็นคำถามให้มีความชัดเจน การแก้ไขภาษาที่ไม่เป็นทางการให้เป็นทางการ การตัดคำในประเด็นคำถามที่ไม่จำเป็นออก ปรับเรียงข้อคำถามตามลำดับความสำคัญ จากนั้นนำไปสู่กระบวนการตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ต่อไป

2) การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือแบบสอบถาม ภายหลังจากที่นำเครื่องมือแบบสอบถามไปผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว จะนำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อมั่น โดยผู้วิจัยได้เลือกเรื่องจากกลางแห่งหนึ่ง เป็นพื้นที่ในการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างขึ้นมาใช้ในการตรวจสอบ ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ใช้วิธีการสุ่มจับฉลาก เพื่อเลือกตัวอย่างขึ้นมาใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ และนำไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความค่าความเชื่อมั่น จำนวน 30 ชุด

3) การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, L.J, 1970) โดยเลือก ข้อคำถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าเพียงพอสำหรับใช้เป็นมาตรฐานของมาตรวัด (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2541)

4) การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยทำการวัดความเชื่อมั่นหรือความสอดคล้องภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า 4 ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2545)

ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของประเด็นคำถาม พบว่า ข้อคำถามมีค่าความเชื่อมั่น สามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยมีค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
25-30 ปี	90	32.14
31-40 ปี	94	33.57
41-50 ปี	63	22.50
51 ปีขึ้นไป	33	11.79
รวม	280	100.00

จากตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 33.57 รองลงมา มีอายุ 25-30 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 อายุ 41-50 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	134	47.86
ปริญญาโท	125	44.64
ปริญญาเอก	21	7.50
รวม	280	100.00

จากตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 47.86 รองลงมา มีการศึกษาปริญญาโท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 44.64 และมีการศึกษาปริญญาเอก น้อยที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	25	8.93
6-10 ปี	123	43.93
11-20 ปี	90	32.14
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	42	15.00
รวม	280	100.00

จากตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มากที่สุด จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 43.93 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี น้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.93 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1

ตารางที่ 4 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ในภาพรวม

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ในภาพรวม	\bar{X}	S. D.	แปลผล
ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.04	1.01	มาก
ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.05	0.98	มาก
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	3.88	1.10	มาก
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.22	1.39	ปานกลาง
ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.80	1.14	มาก
รวม	3.80	1.12	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.80$, $S.D.=1.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.05$, $S.D.=0.98$) รองลงมา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.04$, $S.D.=1.0$) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=1.10$) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.80$, $S.D.=1.14$) และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.22$, $S.D.=1.39$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1

ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 1 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มี

แหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยในด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะบุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 โดยส่วนใหญ่มีความสนใจกระตือรือร้นในการจัดการและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง และมีความคิดสร้างสรรค์ในการที่จะหาวิธีการที่จะทำให้ให้นักเรียนมีความสนใจและสนุกสนานไปกับการเรียน ดังจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยของด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงทั้ง 2 ด้าน ในขณะที่จุดด้อยที่พบได้ก็คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา มีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะการที่บุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 1 ให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรเป็นหลักใหญ่ จนอาจทำให้เหลือเวลาน้อยลงในการที่จะดำเนินการด้านการประเมินผล หรือการตระหนักถึงการวัดระดับคุณภาพภายในและละเลยไปบ้างในเรื่องการคำนึงถึงระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปราจีนบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่

ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยในด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ในการบริหารงานโรงเรียน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะนำพานาวาลำนี้ให้ถึงฝั่งได้ หากครูมีความพึงพอใจในการทำงานได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจัง การบริหารงานวิชาการ ก็จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การปรับปรุงกิจกรรม การเรียนการสอน สื่อ งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผล การศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นการบริหารสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ทั้งนี้ การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงานและคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และทำสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุก

ภาคมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาการบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายของงานกว้างขวางมากและเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ดังนั้นการที่โรงเรียนจะพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการจะต้องทำให้เขาพอใจในด้านการบริหารงานวิชาการสร้างร่วมมือและแก้ไขปัญหาการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารต้องดำเนินการที่เกี่ยวกับการที่แสวงหา และเขียนปรัชญา จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาในโรงเรียนออกมาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูปฏิบัติได้ บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี รู้จักแนะนำให้ครูรู้จักใช้และทำประมวลการสอน ทำโครงการสอนหรือบันทึกการสอน รู้หลักในการจัดตารางสอน จัดรายการวิชาต่าง ๆ ได้เหมาะสมเป็นผู้ให้การนิเทศหรือหาผู้ให้การนิเทศมาให้การนิเทศแก่ครู รู้จักจัดทำ จัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ และให้ครูรู้จักเลือกและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดห้องสมุดให้ครูและนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน และนำผลการสอบมาปรับปรุงการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูคิดค้นนวัตกรรมการสอนใหม่ๆในการสอน ผู้บริหาร คนใดทำได้อย่างนี้ครูจะมีความพึงพอใจในการทำงาน และงานด้านวิชาการของโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษา ควรประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษา เพื่อวางแผนพัฒนางานวิชาการให้ครอบคลุมรอบงาน โดยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้มีความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษาให้มากขึ้น นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูอาจารย์ และคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน ควรมีบทบาทและร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนา
งานวิชาการ ตลอดจน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
สถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการ
พัฒนา งานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา
และมาตรฐานการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติการ
บริหารงานวิชาการของของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี
เขต 1

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพใน
การบริหารงานวิชาการของของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี
เขต 1

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการ
บริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาความเป็นเลิศทาง
วิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2547). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่3) กรุงเทพฯ: เมธีพิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กานต์ ฤณาสล. (2542). *การประถมศึกษา*. กาญจนบุรี : สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- คำ วงศ์เทพ. (2554). การศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).
- ซัชพล วุฒิวิชญานันต์. (2564). การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 1. (การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- ดวงใจ ไชยลังการ.(2558). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21:
กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- ดวงสมร โพธิ์อยู่. (2553). การบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- ธีระ ฤณเจริญ. (2553). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ธนาเพลส.
- นัยนา เจริญพล. (2552). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร*. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น.
- มาราณี สัสดีวงศ์. (2554). ปัญหาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษายะลาเขต 1. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา)
- วนิดา เหลนปก และสงวน อินทร์รักษ์. (2561). การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (ไสวราษฎร์อุบลมภ์). *วารสาร
ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 16(2). 140-152.
- วราพร พรหมแก้วพันธ์. (2557). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมาบตาพุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. (2546). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์.
- สนธิ คงภักดี. (2548). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต2.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).

- สุบรรณ ลาสา, ไพฑูถิม์ถึงกา และวิสุทธิ์รัตรี. (2560). แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*. 11(2). 120-132.
- อรรถพล พามี. (2556). การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม)
- Herzberg, F. (1959). *Federick; Mausner, Bernard; and Synderman, Block the Motivation to Work*. New York: John Willey.
- Maslow, Abraham . (1970). *Motivation and Personnality*. New York : Harper and Row Publishers.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.